

DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.4\(36\).2019.190228](https://doi.org/10.18371/fp.4(36).2019.190228)

УДК 336.763.54

ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ НА РИНКУ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВАЛЮТНОЇ БЕЗПЕКИ

ДІДЕНКО Сергій Васильович

ст. викладач, Черкаський інститут

ДВНЗ «Університет банківської справи»

аспірант ДВНЗ «Університет банківської справи»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3349-4046>

e-mail: didenkoserhii@gmail.com

БЕРЕГОЙ Ангеліна Миколаївна

студентка, Черкаський інститут

ДВНЗ «Університет банківської справи»

e-mail: beregoiangelina77@ukr.net

Анотація. В умовах посилення фінансової глобалізації та розвитку грошово-кредитних відносин, лібералізації валютного ринку та його висхідного впливу на економічні процеси, особливої ваги набуває проблема управління фінансовою безпекою, складовою якої є валютна. В умовах гнучкого курсоутворення для забезпечення валютної безпеки будь-які компанії-виробники у цивілізованому світі хеджують свої ризики засобами похідних фінансових інструментів. Поступ лібералізації валютного ринку в Україні створив умови для використання загальноприйнятої світової практики, але за умов попереднього розв'язання проблеми теоретико-методологічного забезпечення механізмів діяльності банків на ринку похідних фінансових інструментів.

Ключові слова: фінансово-економічна безпека; загрози безпеці банку; валютні форварди; оцінка ризиків валютних форвардів; похідні фінансові інструменти; хеджування.

В умовах посилення фінансової глобалізації та розвитку грошово-кредитних відносин, лібералізації валютного ринку та його висхідного впливу на економічні процеси, особливої ваги набуває проблема управління фінансовою безпекою, складовою якої є валютна.

Також в умовах гнучкого курсоутворення для забезпечення валютної безпеки будь-які компанії-виробники у цивілізованому світі хеджують свої

ризиків засобами похідних фінансових інструментів. Поступ лібералізації валютного ринку в Україні створив умови для використання загальноприйнятої світової практики, але за умов попереднього розв'язання проблеми теоретико-методологічного забезпечення механізмів діяльності банків на ринку похідних фінансових інструментів.

В дослідженні висвітлено основні проблеми розвитку ринку похідних фінансових інструментів в Україні, а

також шляхи їх розв'язання на сучасному етапі.

В даній статті авторами зосереджено увагу на проблемах використання банками форвардних контрактів з урахуванням питань валютної безпеки. В умовах організації управління ризиками, а відтак оцінка та мінімізація загроз безпеці банківської діяльності, першочергово проводиться аналіз видів ризиків, які впливають на фінансову діяльність банківських установ.

Саме тому увагу приділено оцінці ризиків форвардних контрактів та вагомості хеджування для розвитку банківського сектору та економіки. Для розрахунків величини ризиків авторами використано одну з найбільш

поширених моделей – непараметричну модель.

Проведене дослідження дає змогу зробити висновок, що хеджування валютних ризиків є комплексним та складним механізмом, який потребує особливих форм регулювання, нагляду та операційних процедур.

До ключових перепон на шляху розвитку похідних фінансових інструментів належать: недорозвинутість фінансового ринку (нерозвинуті біржі, клірингові установи тощо, які потребуються для виконання операцій з хеджування валютних ризиків); невідповідність чинного законодавства світовим стандартам та відсутність надійних механізмів регулювання операцій з валютними форвардами.

Список використаної літератури

1. Барановський О. І. Філософія безпеки : монографія : у 2 т. К. : УБС НБУ. Т. 2 : Безпека фінансових інститутів. 2014. 715 с.
2. Васильчишин О. Б. Фінансова безпека банківської системи України: філософські детермінанти : моногр. Тернопіль : ТНЕУ. 2017. 358 с.
3. Діденко С.В. Зняття обмежень, вільний рух капіталу: НБУ оприлюднив дорожню карту розвитку валютного ринку. UA.News. URL: <https://ua.news/ua/znyattya-obmezhen-vilnyj-ruh-kapitalu-nbu-oprylyudnyv-dorozhnyu-kartu-rozvytku-valyutnogo-rynku/>.
4. Пантелєєва Н. М., Колодій С. Ю., Ребрик М. А. Цифрова економіка як ключовий тренд розвитку постіндустріального суспільства : монографія. Черкаси: вид-во ПП Чабаненко Ю.А.. 2018. 441 с.
5. Барановський О. І. Філософія безпеки : монографія : у 2 т. К. : УБС НБУ. Т. 1 : Основи економічної і фінансової безпеки економічних агентів. 2014. 831 с.

6. Використання форвардів в умовах нового валютного регулювання. 2019. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Instrumentu_hedjyvannia_valytnuh_ruzukiv_pr_2019-1203.pdf?v=4&fbclid=IwAR1X2i_4BFaVQy8fMgzvsXskJFDOh4g4aQhV6O2yV3kfESPoMOMViiFjNLw.
7. BIS Triennial Central Bank Survey. URL: https://www.bis.org/statistics/rpfx19_fx.pdf.
8. Діденко С.В. Валютні ризики: Нацбанк пропонує українцям хеджування. UA.News. URL: <https://ua.news/ua/valyutnye-risky-natsbank-predlagaet-ukrayntsam-hedzhyrovanye/>.
9. Діденко С.В., Люзняк М.Е., Медвідь Т.А., Пантелєєва Н.М. Строкові фінансові інструменти в системі ризик-менеджменту банку: фінансові інновації та управління: монографія. Київ: ТОВ «ДКС Центр». 2010. 292 с.
10. Примостка Л.О. Фінансові деривативи: аналітичні та облікові аспекти: монографія. К.: КНЕУ. 2001. 263 с.
11. Сохацька О.М. Міжнародні ф'ючерсні ринки: теоретико-методологічні аспекти: монографія. Тернопіль: Карт-бланш. 2002. 454 с.
12. Ющенко В. А., Міщенко В. І. Управління валютними ризиками. К. : Товариство «Знання». КОО. 1998. С. 355 – 360.
13. Про затвердження Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті: Постанова Правління НБУ від 02.01.2019 №5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005500-19>.